

Tietojärjestelmien hyödyntäminen yhä tärkeämpää asiakaslähtöisten palvelujen tuottamisessa

Viljelijä on yhä kasvavan tietotulvan kohteena. Miten poimia massasta yrityksen johtamisen ja laadunhallinnan kannalta oleellinen tieto? Räättälöinti on asiakaslähtöisten palvelujen tuottamisen avainkysymys. Tilakohtaisten tuotannon suunnittelua, ohjausta, valvontaa ja teknologiavalintoja tukevien päätöksentekojärjestelmien tarve kasvaa. Maatilojen laatu- ja säätöjärjestelmät, tuotannonohjaus sekä markkinoilla toimiminen tuottavat yhä enemmän tietoa, jonka seuraaminen ja hyödyntäminen vie viljelijältä yhä enemmän aikaa. Toisaalta viljelijän saatavilla on monia ajankohtaispalveluja, ennuste- ja varoitusjärjestelmiä. On tarvetta suurta tietomäärää yhdistäville tiedonhallintamenetelmille.

Hyvä liikkeenjohdon tukijärjestelmä edellyttää, että oman tilan toiminnan tunnusluvut yhdistetään ajankohtaispalvelujen tietoihin. Uudet tietojärjestelmät avaavat tien uusille tuotteille ja tuotantoprosesseille, laadun hallinnalle, uudentyyppiselle tuotannon ja jakelun logistiikan hallinnalle, päätöksenteon tukijärjestelmille sekä asiantuntijajärjestelmille. Päätöksenteon pohjana olevan tiedon oikeellisuus on sitä kriittisempää mitä suurempia päätöksiä tiedon varassa tehdään. Tässä suhteessa yrityskoon kasvu asettaa tietojärjestelmille entistä suurempia vaatimuksia.

Menneen ajan tiedoilla ei sinällään ole arvoa yrityksen johtamisessa. Mennyt tieto tarvitaan kuitenkin tulevan ennakkoinnissa. Viljelijä tarvitsee ennakoivaa tietoa osatakseen toimia tuotantopanos- ja tuotemarkkinoilla, tehdä tuotantopäätöksiä, osatakseen hankkia tarkoituksenmukaisia koneita, laitteita ja rakennuksia, osatakseen hallita yrityksen riskejä ja tehdä itselleen edullisia sopimuksia, joilla kytkeytyä elintarvikkeiden arvoketjuihin.

Tietotekniikka ei ole vain maatalan tuotannonohjauksen ja laadunhallinnan väline. Se avaa tien kaksisuuntaiselle kommunikoinnille kuluttajan kanssa. Elintarvikkeiden dokumentoidut laatuketjut, jäljitettävyyden, avaavat väylän viljelijän ja kuluttajan välille. Tekniikka tukee maatalouden roolin uudistumista yhteiskunnassa. Maataloutta ei nähdä vain raaka-aineiden tuottajana, kun sen monivaikutteinen rooli yhteisössä ja yhteiskunnassa valottuu tietoverkkojen välityksellä.

Ilkka P. Laurila, tutkimusjohtaja, MTT